

Kommunstyrelsen
12 november 2025

Jan Jönsson (L)

Skrivelse om att staden ska ägna sig åt crime-proofing

Brottsförebyggande rådet (Brå) har tidigare undersökt fenomenet möjliggörare och hur dessa hjälper kriminella nätverk. En möjliggörare är här en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag i kommunal, statlig eller privat sektor till förmån för kriminella nätverk. Undersökningen bygger på intervjuer, upptäckta ärenden och krypterade chattmeddelanden från personer i kriminella nätverk. Den sammantagna bilden är att möjliggörare förekommer i både offentlig och privat verksamhet. Det kan handla om personer som antingen hjälper kriminella frivilligt för egen ekonomisk vinning, eller på grund av manipulation och/eller hot. Vi vet att möjliggörare funnits och finns även inom Stockholm stads verksamheter.

Stockholms stad fördelar årligen betydande belopp i bidrag till föreningar, stiftelser och andra ideella aktörer inom kultur-, idrotts- och sociala verksamheter. Dessa medel utgör ett viktigt stöd för civilsamhällets engagemang, men innebär samtidigt ett ansvar att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på ett korrekt sätt.

Under senare år har flera kommuner, bland annat Linköping och Eskilstuna, genomfört så kallade crime proofing-analyser: en metod som utvecklats för att identifiera sårbarheter i offentliga system och motverka välfärdsbrott. Metoden har visat sig effektiv i att upptäcka otydligheter, bristande kontrollrutiner och risker för missbruk av bidragsmedel.

Kommunen ska vara en garant för rättssäkerhet och transparens – inte en ”möjliggörare” för oklara eller otillräckligt kontrollerade verksamheter. Förtroendet för stadens stöd till civilsamhället bygger på att medlen används enligt beslut och att kontrollen är robust.

För att motverka välfärdsbrottslighet och säkerställa att stadens bidragsmedel används på avsett sätt, bör Stockholms stad genomföra en *crime proofing*-analys av sina bidragsrutiner. Arbetet bör ske förvaltningsövergripande, i samverkan mellan kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsledningskontoret.

Med anledning av detta vill vi ställa följande frågor till kommunstyrelsen:

- Kan Stockholm stad komma att tillämpa crime proofing-analyser av sina bidragsrutiner?
- Hur säkerställs att föreningar som får bidrag bedriver faktisk verksamhet?
- Hur hanteras fall där återkrav är aktuella, och har staden rättsliga möjligheter att kräva tillbaka medel?
- Vilka utbildningsinsatser behöver genomföras för handläggare för att identifiera varningssignaler för oegentligheter?